Erref. kodea: LAF-218-190 [26]

Izenburua: Hainbatetik jasotako lanak:

Fenaille, P. [Fenaille Mispiratzegi izan ıiteke] : *Hauxsokhora*

16 septembre 1931

Monsieur l'abbé,

comme vous me l'aviez conseillé, j'ai recopié ma traduction de Cendrillon en changeant l'orthographe, remplaçant ou par u et u par ü (la lettre ü n'existant pas sur les machines à écrire). Seule, mon admiration pour le basque m'a amené à faire cette traduction et je demande qu'elle ne soit signée que de mes initiales p.f. D'avance j'accepte les modifications que vous voudriez y apporter. — C'est en la lisant à des enfants que j'ai vu ~~si~~ mon Souletin était correcte.

Veuillez recevoir, Monsieur l'abbé l'expression de mes sentiments respectueux

P. Fenaille

I

Cendrillon Hauxsokhora

Behin bazùzùn
prinse seme bat bigerren ezkuntzez emazte handizkiena eta fierena sekùla ikhuzi etzena ezpuzatù zizùn.
Bere hŭmaretako bi alhaba eta gaiza orotzaz ùdùri bazitizùn.
Senhar bere gañtitik alhaba gaste bat bazizùn bena ezti eta hun exemplùgabe.Etchekitzen zizùn hoi amarenganik munduko jentirik hobena beitzen.
Etzùtùzùn hañ sarri fini ezteiak,bere hùmur gastua erakatchi ziala amagiharrebak.Ezdizù zùportatzen ahal neskatila gaste haren kalitate hunak,bere alhabak orano hùgùago egiten beitzùtin.
Etchenko lan theiùenez kargatù zizùn:horrek zitizùn umtzik chahatzen eta Madamaren kambea frotatzen eta haren andere alhabena;etche gañ gañen graner batetan lotzen zùzùn,lasto umtzi chahar batetan gañen eta haren ahizpak taulazko zoladùarekin kambea zirelarik nun azkenmudako ohik beitziren,eta mirallak nun hunetarik bùrùala artino ikhuzten beitziren.
Neskatila gaichua oro pazienziareki zofritzen zitizùn eta ez aujartzen planitzea bere aitari,mesperetchakùko beitzian,zeren bere emaztiak osoki gubernatzen beitzian.Bere lana egin ziranian su ondo chokoala joaiten zùzùn eta hauxetan jarten,horrek deit eraiten zizùn kommuneki "Cucendron".Bigerrenak ez zùzùn bere gehiena bezañ gaizki ikhazirik: "Hauxsokhora"deitzen zizùn.Hatik oreñgatik bere aropa tcharekin etzizùn ehùn aldiz ederago izatea bere ahizpak ederkienik bestitùrik zirelarik.
Erregeren semiak bal bat eman zizùn eta kalitatezko jentiak oro khùmitatù zitizùn.Gure bi anderiak ere bai otoitzurik izan zùtùzùn, zeren begitharte handi egiten zizien herrian.

Huntcha kontent eta okùpatùrik zùtùzùn haitatzez kota eta koifùraRen hobekienik joanen zeien.Hauxsokhorarentako phena berri zeren horrek bere ahizpen linjiak lijatzen zitizùn eta empejatzen heren puñetak.Nula bestitùko zien baizik elhetik ezzien eraiten:"Nik,erran dizù lehenak,ene balouj gorizko aropa ezariko dit eta ene Angleterrako garitùra".Nik,erran dizù bigerrenak, ez diket ene kota ordùnariekora baizik,bena ene mantua ùrezko liekin eta ene diamantezko kihilla ez beita indifferantarik ezariko ditit".Igori zizien koifatzale hounaren tcherka aranjatzeko adartuak eta hou egiliaren illi eroz erazi zizien. Hauxsokhorari oihu egin zizien haren abisaren galtatzeko,zeren gu gustu hundizùn.Hauxsokhorak mondoko hobekiena konseilatzen zitizùn eta galthatu ere ireztia huntcha nahi ziena. Ireztiarekin erraiten ziezùn:"Hauxsokhora balilat joaitez content hintzatekia?"-Helaz,Anderiak,nitzaz trùfatzen zirade:eztùzù hor behar dudana.-Arazu dùn,Hauxsokhor baten balilat joaiten ikhùzteri egin liokenie".Hauxsokhorq beste batek okher koifatuko zitizùn..bena hun zùzùn eta koifatu zitizùn izigarri ountcha. Jangabe abantchù bi egùn igaran zizien,haiñ beitzien bostarioz betherik.Haî beitzien zerratùrik hamabi korset korda ethen zizien,beren talien mehazeko eta bethi mirallaren aitzinian zùtùzùn.Azkenekoz egùn edera heltù zùzùn,eta Hauxsokharak begiekin jaraiki zitizùn ahalzian bezaî luzaz.

Etzutianin haboro ikhuzten nigarrez ari zùzùn.Haren egùzamak beitzen erraiten diozù:"Nahi hintzateke balilat joan,eztei ahala -Helaz,bai erran dizù,hasperenez.-Haur huna izatekia,erraù ziozùn egùzamak,joan eraziko hait.Irrun zizùn bere kambeala eta erran:"Baratziala abilua eta kùiada bat ekhar ezadan".

Lamina...

arunt edireiten ahalzin ederenaren biltzea joan zùzùn eta bere egù-
zamari ikhari,etzialarik phenzatzen ahal nula kùiada horek bali-
alat joan erazeko zian.Bere egùzamakhuchtu zizùn eta achala baizik
ezùztez,bere bagetarekin jo zizùn eta arunt karruza khùlada ùrezta-
tù batetara kambiatù zùzùn.Gero sagùtzamaitecoan so egin zizùn,
nun sei sagù bizirik ediren beitzin.Hauxsokhorari erran dizù sagù-
atzamaitekoaren bortha erorikitzez aminibat eta sagù bakotch jel-
kitzen ziener bageta kolpùbat emaiten eta sagia hañsarri kambiatzen
zùzùn zamari eder batetan:zuñek sei zamarietako atelaje,sagu kolo-
rezko eder bat egin beitzin.Phenan beitzen zerekin poztillobat egi-
nen zen":Ikhuziko dit,erran dizu Hauxsokhorak,eztenez arathuazamai-
tekoan arathu zumbait poztillobat eginen dizugu."Arazu dùn,erran d
dizu egùzamak,abil so egitea.Hauxsokhorak arathuzamaitekoa ekhari
ziozùn nun hirur arathu handi beitziren.Laminak hiruretarik bat
hartù zizùn,bizar handia bazila,poztillo handi batetan kambiatùrik
izan zùzùn,sekùla ikhuzi izan etzen muztacha beitzen.Gero erran
diozù:"Abil baratziala,sei suzkandera edirenen dun arrosoiraren
gibelin,ekhar itzadan!"Ezitizùn haû sarri ekharri,egùzamak sei
miskandietara arunt kambiatù zùtiala karruzaren gibeliala arunt
igaran beitziren aropa chamareki eta sekula besterik ezbalie egin
bezala bere bizi orotan etchekitzen zùtùzùn.Hauxsokhorari laminak
ordin erran dizù:"Hortche balilat joarteko behar dena;ehiza konten
?-Bai,bena ene aropa itchuchiekin holachek joanen niza? Ber egùza-
mak ezzizùn hunki baizik bere bagettarekin eta ber demboran haren
aropak aropa urhezko eta zilharezkoetara kambiatùrik izan zùtùzùn.

oro harri preziozez garnitùrik.Gero bitrezko zapatako pare mundoko eijerenak eman ziozùn.Hola paretùrik izan denin,igare dùzù karruzala:bena bere egùzamak erekommandatu ziozùn gaiza ororen gañetik ez gaierdi ùztez,abertitzez memento bat haboro egoiten balinbazen bere karrusa khuiada arajinen zela,bere zamariak sagù,bere miskandik suskandeña eta aropa zaharak lehenako forma hartùko zirela.Bere egùzamari itzaman zizùn etziala mankatuko baletik jelkhitzia gaierdi gabe.Haî kùntent joaiten dùzù.Erregiaren semiaren abertitzea joan zùzùn prinzeza handi bat ezagutzen etzirena heltzen zela,lazter errezebitzea joan zùzùn;eskia eman ziozùn karrosatik erarichteko,eta kompañia salala eraman.Ichill dua handi bat egin zùzùn;dantza ùkhùatù eta biolonak etzùtùzùn haboro ari haî kasia handi beitzen eta soa ezagutzen etzen horen edertarzùn handi admiratzeko;etzùzùn herox bat nahastekatùa baizik:"Ah zer eder den".

Erregia bera,zahar izanik ere,ez zizùn so egitia ùzten ahal eta aphalti erraitia baziala aspaldi ez ziala ikhuzi haî perzona ederik maithagarrik.

Damak oro attanzione eta konziderazioneki zùtùzùn haren koifura eta haren aropak ùkheiteko biharamenin bein harenen pareko, ailedi ediren oihal aski ederik eta langhile aski abilik.

Erregeren semiak lekhurik ohoragarrienian ezari zizùn eta gero hartu dantza eramaiteko.Haî beste graziarekin dantzatù zùzùn orano haboro admiratzen zizien.Kollazione eder bat ekhari zizien,zuîtarik prinse gastiak ezbeitzin jan,haî okupaturik beitzen konsideratzea.Bere ahizpen kantiala jartea joan zùzùn,eta mile ohure egin:pharte egin iranja eta zitru

prinzik emanez,zuñek eztonatù beitzùtian finki zeren ezbeitziren ezagùtzen.Elhestan ari zirelarik,Hauxsokhorak hamekak hirur laurdùn entzùn dizù zonatzen;arunt ereberantzia bat kompañiari egin dizù eta joan ahal zen bezañ fite.

Heltù bezañ sarri,egùzamareh edireitea joan zùzùn eta eremestiatu ondoan,hountcha orano biharmenian joaita balilat suhetatzen erran ziozùn eta erregeren semiak othoitzu ziala.

Nula egùzamari kuntatzen okùpatùrik beitzen zer balilatan igaran zen,bi ahizpek bortha jo zizien:Hauxsokhora zabaltzea joan zùzùn.-Zer luze zirelen jiten,erran diezù,begien fratatzen ari zelarik eta eztiatzen iratzartzen baizik izan ezpalitz bezala Etzizùn alabera lotseko imbidiarik kitatù zirenaz geroz.

-Balialat jin bahintz,erran diozù anzpetari batak,ezhintzan debeiatùko:prinzesarik ederen sekùla ez dena jin izan dùn:Egin dikun mila uhure eta eman iranja eta zitru;Hauxsokhora ez zùzùn ahal beitzen kuntent;prinseak haren izena galthatù diezù;bena arapostù eman diezù ez ziela ezagùtzen,erregeren semia hanitch phenan zela eta gaizak oro mundian emanen ziala nur zen jakiteko Hauxsokhorak erh egin eta erran diezù:"Ountcha eder zùzùn!Jinkhuna,hatik iruz zirade,enukia ikhuzten ahal?-Helaz ,Andere Jabotta,zure aropa holli egùn oroz ezarten dùzùna prestat ezadazù.Segùr,[illegible]erraiten dizù Andere Jabotta,abiz hortko nuzù,ene aropa phestat Hauxsokhor itchuzi bati , behar ni kezu tehon izan.

Hauxsokhora arafùs horen haidù zùzùn eta untcha kuntent izan zùzùn,zeren untcha epantxaturik izanen zùzùn bere ahizpak nahi izan balù pheztatu arropa.

Erregeren semia bethi haren kantian zùzùn eta ez zizùn finitzen gaiza ezti kuntatzia.Andere gaztia ez zùzùn batere debeiatzen eta zer erekommandatù zeion bere egùzamak ahatze,hartakoz gaierdien entzùn dizù zonatzen lehen danga ordin ez zialarik øuste orano hameka orenak zirela,jeiki dùdù eta ezkapi oreñ batek egin lùkian bezañ ahizki.Prinziak jaraiki dizù eta ez atzaman ahal izan. Bere pantufla bitrezkoetarik bat ùtzi erortea,prinziak zuñekin bildu hori.Hauxsokhora untcha hatzalbo bere etchea heltù dùzù, karruza eta miskandi gabe eta bere aropa tcharekin,deùse ez ziozun baratù bere edermentietarik bere pantufla tchipietarik bat baizik erortea ùtzi zinaren lagùna.Palazzioako bortha begirarier galthatu zizien ez zirenez ikhuzi prinzeza bat jelkhitzen?Erran dizie ez zirela ikhuzi jelkhitzen neskatila gazte bat untcha gazki besti eta laborari baten aide baziala andere baten beno haboro.

Bere bi ahizpak baletik arajin zirenian,Hauxsokhorak øuntcha tchoztakatù zirenez orano eta dama edera izan zenez galthatù diezù? Erran diezu"bai" bena ezkapi zela gaierdi zoñatù ziranian hañ prontki bere pantufla tchipietarik bat erortea munduko eijerena ùtzi ziala;erregeren semiak bildu ziala eta ez ziala egin ari so egitia baizik bal arazta ororetan eta segùr zinez amoriuz zela perzona eder pantufla tchipia apartenitzen zenaz.

Segùr erran dizie,zeren egùn zumbait geroz erregeren semiak pùblikat erazi zizùn trompeta khaldùz nuren huñia jùzto beitpantuflaren ezpuzatuko ziala.Prinzezer hasi zùtùzùn mezuratzen, gero düchzer eta kortea orori,bena ezdeùski!

eren eremian zizien bi ahizpen etchea ahala oro egin beitzien bere huñen sar erazteko pantuflan.Bena ezdùtuzù heltù bazterila; Hauxsokhorak so egiten zielarik eta ezagùtù bere pantufla,erran dizu eriz:"So egin dezadan enukianez hun?.Bere ahizpak eriz ari

eta hartzaz trùfatzen.Mothiko[a] pantuflaren izeia egiten zianak, Hauxsokhora khazù handiekin so egiten eta hanitch eder edireiten zirelarik erran hori izigarri juzto zela eta ordria bazala izeiatzeko neskatila oroer,Hauxsokhora jar erazten dizù eta haren huñ tchipiari pantufla hullantzen zialarik, ikhuzi dizù phena gabe zartzen zela eta ezkoz bezala jùzto zela. Bi ahizpen eztonamentia handi izan da,bena orano handiago beste pantufla tchipa bere sakolatik Hauxsokhorak ideki ziranian bere sankhuan ezari diana.Hortan gañen egùzama jin dùzù,bagetta khaldu bat emanez Hauxsokhoraren aropetan gañen,oranokuak beno mañifikuago bestiak jin erazten tizù,ordin bere ahizpak peraona eder balin ikhuziarentako ezagùtù dizie,haren huñetara erorten ppztutzù,tratamentu gasto egin zeien eta zofrimentientako.Hauxsokhorak eraiki dituzù eta erran bezarkatzen zutialarik, bihotz hunez pharkatzen zeiela eta bethi untcha maithatzez otboitzeh zutiala.Prinse gaztiaren etchea eraman zizien zen bezala bestitùrik,orano sekila beno ederago ediren dizù eta egùn aphuren onduan ezpuzatù dizù .

Hauxsokhorak eder bezañ hun beitzen,bere ahizpak palazioan alojat erazi zitizùn,eta korteako bi nausiri egun berin ezkunt erazi.

FSC
MIXTO
FSC® C001636